

Hilversum ligt er fantastisch mooi bij!

De Tomingroep BV in Hilversum schafte twee jaar geleden voor het chemievrije beheer twee Multihog-werktuigdragers van het type MXC aan met daarop gebouwde Empas-heetwaterunits. Door een goede match tussen drager, unit, uitvoerder en dealer is Hilversum er behoorlijk snel in geslaagd om het traject van chemie naar chemievrij onder controle te krijgen.

Auteur: Sylvia de Witt

Sinds 2007 heeft de gemeente Hilversum alle onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte uitbesteed aan Tomingroep BV Stads Beheer Service. Dit bedrijf heeft ook een groot aantal machines en materieel overgenomen. Twee jaar geleden begon de gemeente Hilversum

gefaseerd met het afbouwen van chemische onkruidbestrijding op verharding en een jaar later was dit al helemaal rond.

Integraal beleid

'Eerst vonden er met behulp van adviesbureau Eco

Consult enkele pilots plaats, waarbij het resultaat met heet water qua uitputting als beste uit de bus kwam,' vertelt Jos de Ruiter, projectleider van Tomin Groenvoorziening en tevens projectleider van de Stads Beheer Service (SBS), die integraal (onkruid-)beheer uitvoert in de gemeente

7 min. leestijd

TECHNIEK

Qua kosten te overzien

De vroegere chemische onkruidbestrijding was volgens Roel van Reenen, contractmanager Openbare ruimte van de gemeente Hilversum, altijd heel effectief, ook wat betreft de kosten. 'Op jaarbasis betekent deze niet-chemische onkruidbestrijding nu 60.000 euro aan extra kosten op een klus van 4,5 miljoen. Dan denk ik dat we het toch wel heel goed gedaan hebben. Daarbij stond de telefoon voorheen roodgloeiend als het onkruid een halve meter hoog was. Tegenwoordig is dat niet meer het geval. Nu ben je die pieken kwijt, omdat je er constant op zit en er het hele jaar door een veel egalier beeld is.'

Een acceptabele kostenverhoging, meent ook Gerard Baars, eindverantwoordelijke afdeling Duurzaam terreinbeheer middels heet water bij EMPAS Veenendaal BV. 'Het is toch een notoire gedachte binnen onkruid-Nederland dat niet-chemische onkruidbestrijding enorm duur is.' Hij vindt echter ook dat de overgang van chemie naar een thermische methode vaak wordt onderschat. Het is toch een enorme uitdaging qua lange adem, inzet, tijd, monitoring en plan van aanpak door de aannemer. 'En dit is hier binnen één seizoen heel mooi voltrokken. Wij staan er versteld van dat Hilversum en Stads Beheer Service daar zo snel en zo goed in zijn geslaagd.'

Niet elke misstap aftikken

Erg belangrijk is dat dit nieuwe chemievrije beleid gefaseerd wordt ingevoerd, denkt Van Reenen. 'Bespreek met elkaar wat je verwacht van de

kwaliteit. De Tomingroep heeft zelf een monitoringsysteem bedacht. Dat is mooi, want dan kan De Ruiter tijdig sturen.'

Naast de eigen monitoring wordt er eveneens zeven keer per jaar gemonitord door Eco Consult, waarvan telkens een keurig rapport wordt opgesteld.

Volgens Van Reenen liep de gemeente best wel een groot risico toen aan het niet-chemische avontuur werd begonnen. Er was dan ook een soort gentleman's agreement dat de partijen elkaar niet direct zouden afstraffen met verrekenen en elke misstap aftikken, 'maar we wilden wel keihard vasthouden aan het afgesproken beeld om dat voor elkaar te krijgen. Als ik de metingen beoordeel van 2014, 2015 en van dit jaar, dan zit daar een stijgende lijn in wat beeld betreft. Dit komt ook doordat de aannemer het kunstje steeds beter beheerst. Belangrijke schakels zijn natuurlijk de uitvoerenden, dat ook zij het kunstje goed onder de knie krijgen en dat lukt hier uitstekend.'

Vertrouwen tussen opdrachtgever en uitvoerder

Hilversum is er behoorlijk snel in geslaagd om het traject van chemie naar chemievrij onder controle te krijgen. Gerard Vels, die voor Van Dijk Nederland de verkoop van de Multihog in Nederland coördineert, kan dit alleen maar beamen. 'Dit komt doordat het monitoren in Hilversum heel goed aansluit op het externe systeem. Dat zien we bij heel veel andere

Hilversum. Vervolgens werd op zoek gegaan naar machines die het beste bij het beleid van Tomin zouden passen. Zo werd onder meer gekeken naar de hoeveelheid water die je kunt meenemen. Verscheidene voertuigen werden uitgetest en de keuze viel uiteindelijk op machines die volbreed kunnen worden ingezet en een aantal machines met een sproeikop waarmee je met de hand aan de slag kunt.

De Ruiter: 'We werken hier namelijk integraal en dat betekent dat je je onkruidbeheersing op de verharding niet alleen onder controle krijgt met heet water. Ook het veegbeleid is van groot belang. We werken dus ook nog steeds met veegmachines waarop een onkruidborstel zit. De kunst is ervoor te zorgen dat het onkruid niet hoger wordt dan zo'n twee centimeter, waarna het met heet water kan worden behandeld. Dat betekent dat je op sommige locaties nu misschien wel zes keer per jaar moet behandelen, terwijl op andere locaties twee of drie behandelingen volstaan.'

Multihog-werktuigdrager van het type MXC.

gemeenten bij lange na niet.' In vergelijking met andere gemeenten zie je hier de sterke punten van het vertrouwen tussen opdrachtgever en aannemer: elkaar de ruimte laten en elkaar niet achterlopen en kijken op resultaat, ziet ook Baars van EMPAS B.V. 'Wat mij hier opvalt, is dat uitvoerders door de wijk heen rijden en heel snel kunnen schakelen, waardoor je je beheer vrij frequent kunt bijhouden. Dit alles bij elkaar resulteert ook in beheersbare kosten. Dat is een unieke samenwerking tussen opdrachtgever gemeente Hilversum en uitvoerende partijen Tomin Groenbeheer en SBS.' Vels: 'We zijn hier met verschillende klanten geweest en het was opvallend dat ze unaniem zeiden: "Wat ligt Hilversum er netjes bij. Wat hebben die mensen het systeem goed onder controle."

Meekijken met de mensen in het veld

Van Blitterswijk Tuin- en Parkmachines BV leverde de Multihog-werktuigdraggers met de daarop gebouwde EMPAS-heetwatermachines aan de Tomingroep. Ook hij neemt regelmatig potentiële

klanten speciaal mee naar Hilversum.

Van Blitterswijk: 'Wij mogen SBS ook gebruiken als referentie. Voor veel opdrachtgevers is dit toch een nieuwe manier van onkruidbeheer. Dankzij SBS kunnen zij in de praktijk kennismaken met de nieuwe machines en zien hoe betrouwbaar de producten draaien. Dit vergemakelijkt de besluitvorming bij potentiële klanten voor deze producten. Wij staan dicht bij de klant, want je kunt nog zo'n goede machine leveren, maar als de klant verkeerd implementeert of niet de juiste dingen doet, dan loop je achterstand op in je beeld. En daarop word je afgerekend. Zeker in de beginjaren hebben wij en de fabrikant er veel tijd ingestoken om met de mensen in het veld mee te kijken.'

Dik binnen beeld

Over de mensen in het veld gesproken: Alex Sukel werkt nu sinds kort met de Multihog en de resultaten zijn veel beter dan hij in eerste instantie had verwacht. 'Je ziet het onkruid toch heel gauw

uitgeput raken. Aan het eind van de dag zie je de planten al slap hangen en na een aantal dagen worden ze geel. (Lachend) Ik ben toch wel verrast. Ik had eigenlijk verwacht dat het helemaal niet zou werken.'

Dit is nu het derde seizoen dat in Hilversum onkruid op verharding wordt bestreden door middel van heetwatertechniek. Er wordt gewerkt met twee Multihogs en vier handunits voor het onkruid rondom obstakels als paaltjes en dergelijke. De Multihog heeft een cyclus van zes weken per wijk en de handmatige units hebben een cyclus van één keer in de drie weken. Iedere dag zijn er twaalf medewerkers op pad. 'Elke maand worden we gemonitord door Eco Consult,' vertelt uitvoerder André Verweij die de jongens aanstuurt. 'Daarvan komt een rapportage met eventueel foto's van wat buiten beeld is. Door heel Hilversum mogen we twintig procent buiten beeld zijn. De eerste monitoring zaten we op 7,2, dus dik binnen beeld.'

'Nu ben je die pieken kwijt omdat je er constant op zit; daardoor is er het hele jaar door een veel egalier beeld'

Een selectieve methode doet minder

Maar niet elk zichtbaar onkruidje hoeft behandeld te worden. Samen met een collega zoekt Verweij de jongens een of twee keer per dag op om eventueel in te grijpen, mocht er iets niet goed gaan. Van elke monitoring met foto's maakt hij een kopie die hij aan de uitvoerders meegeeft. 'Er zijn twaalf wijken. Ons streven is een wijk in ongeveer in één week af te krijgen. Dat is haalbaar en als de jongens het niet voor elkaar krijgen, zijn wij er vaak nog om met hen door de wijk te rijden om te kijken waar er nog wat moet gebeuren.' Ook Baars van EMPAS BV ziet in Hilversum de onkruiddruk duidelijk afnemen, puur door de preventieve werking. 'Als ik naar de bestrating kijk, met de bomen- en plantengroei eromheen, waarbij er veel zaad en mosgroei is, dan heb je met een volveldsmethode beter resultaat, ook bij de jonge plantgroei. Een selectieve methode doet

veel minder aan zaad of mos. Zaadgroei wordt een plant en een plant vraagt meer energie om die te bestrijden. Een selectieve methode slaat een jonge plant vaak over, omdat je dan denkt meer meters te kunnen maken. Met een preventieve werking nu, zie je de voordelen in het jaar erop.'

Beleving

De methodes zijn dus van groot belang voor een effectief onkruidbeheer, maar de machines waarmee gewerkt wordt natuurlijk ook. Zo streeft Multihog naar de hoogste kwaliteit qua techniek, bedieningscomfort, eenvoud van bediening, veiligheid en milieu. Daarbij heeft Multihog ook de laagste CO₂-uitstoot; dat is vandaag de dag toch wel doorslaggevend voor de keuze van een machine. 'Gebruikers moeten constant het gevoel hebben dat ze de machine onder controle hebben,' vindt Vels, verantwoordelijk voor de verkoop. 'Zodat een bestuurder tegen me zegt: "Ik stap aan het eind van de dag net zo uit de machine als dat ik er 's morgens in stap." Dat zegt iets over zijn beleving. Het werken met de machine moet een feestje zijn voor de jongens en dat is het.'

Combinatie werktuigdrager en heetwaterunit

Cruciaal is volgens Van Blitterswijk ook de combinatie tussen de werktuigdrager en de heetwaterunit. Het zijn immers twee losse producten die je bij twee verschillende fabrikanten kunt inkopen. 'Maar ook de samenwerking tussen beide fabrikanten en de dealers is belangrijk. In dit geval hebben wij SBS een werktuigdrager met lange achterwagen geadviseerd, zodat we de tank zo ver mogelijk naar het knippunt kunnen plaatsen. Hierdoor wordt een optimale gewichtsverdeling over de voor- en achteras en een zo laag mogelijke druk op de verharding gerealiseerd. Zodoende kunnen we met 950 liter water zonder problemen

over het trottoir rijden. Voordelen zijn ook: minder tanken en meer productie op een dag. Hij geeft 32 liter water per minuut. Je verbruikt ongeveer zeven à acht tanks per werkdag.'

EMPAS B.V. streeft als bouwer naar een degelijke machine met een eenvoudige bediening. Maar hij moet ook zijn werk kunnen doen met zo weinig mogelijk brandstofverbruik.

Baars: 'Vandaar ook dat we veel onze aandacht richten op warmtewisselingen. Daarnaast is de match tussen de drie partijen heel belangrijk, want je valt of staat met een goede drager, je valt of staat met een goede unit en je valt of staat met een goede service. Daarom moeten de bouwer van een voertuig, de bouwer van een opbouwunit en de dealer veel met elkaar overleggen en zoeken naar de juiste drieslag voor de klant.'

In Hilversum blijkt dit prima gelukt te zijn.

Be social

Scan of ga naar:

www.Stad+Groen.nl/artikel.asp?id=41-5924

Uitvoerder André Verweij legt de dagelijkse gang van zaken uit aan Gerard Vels en Gerard Baars.

Jos de Ruiter van de Tomingroep en Roel van Reenen, contractmanager Openbare ruimte van de gemeente Hilversum.